

อาสาพหุบูชา

พระอาจารย์สงบ มนฺตฺสฺนฺโต

เทศน์เช้า วันที่ ๕ กรกฎาคม ๒๕๔๔

ณ วัดสันติธรรมาราม ต.คลองตากต อ.โพธาราม จ.ราชบุรี

ได้รับวัฒนธรรม ได้รับมรดกมาจากองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า วันนี้วันองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเทศนาธรรมจักๆ นะ คือการประกาศธรรม แล้วการประกาศธรรมตั้งแต่นั้นมา แล้วก็มีพระอัญญาโกณฑัญญะเป็นสงฆ์องค์แรกของโลก เป็นผู้รู้ธรรมตามใจ

นี่ตระกูลของพระตั้งแต่ตรงนั้นนะ ศากยบุตรตั้งแต่ครั้งพุทธกาลจนปานนี้ พระสงฆ์สืบต่อมาตลอดเวลา แล้วสืบต่อมาโดยเราได้รับผลบุญอันนี้ไง เราได้ฟังเรื่องของธรรม ธรรมะคือเรื่องของนามธรรม ธรรมะ เห็นไหม ความเห็นแก่ตัวนี้เป็นกิเลส ความสละออกไป เราสละออกไป เราจจะออกไปนี้เป็นบุญกุศล

ถ้าเป็นบุญกุศล เราเห็นว่ามันจะไม่เป็นประโยชน์กับเรา เราเป็นชาวพุทธ เห็นไหม ประเทศชาติร่มเย็นเป็นสุข เขาเกิดวิฤทธิการณ์ขนาดไหน ประเทศของเราก็ก็น่าเป็นไปได้อะไร?

เพราะว่ามีศาสนานี้เป็นพื้นฐาน มีศาสนานี้ เวลาไม่มีภัยขึ้นมา มันก็เห็นแก่ตัว มันก็มีการเบียดเบียนกัน แต่เวลามีภัยขึ้นมา มันจะให้เรามีความสุข ให้เราพอพึ่งพาอาศัยกันได้ไง มีจาคะ มีทานขึ้นมา

นี่มรดกวัฒนธรรมมาอย่างนี้ พระพุทธเจ้าสอน เห็นไหม พระพุทธเจ้าทำเป็นตัวอย่าง เป็นพระเวสสันดรสละทั้งหมด สละทั้งลูกทั้งเมีย สละทุกอย่างเลยเพื่ออะไร? เพื่อแสวงหาโมกขธรรม เพื่อความสุขของใจ

โอ้เราเนี่ย เราสละกันอยู่อย่างนี้ มันเป็นภาระ เห็นไหม เราว่าเราจะไปวัดหรือเราต้องหาเงินหาทองก่อน...

ไม่ต้องมีก็ได้...มีมันเป็น...สายไฟฟ้าเห็นไหม ไฟฟ้าจะได้มันคือสายไฟไป อันนี้ทานมัน
คือออกมาเป็นอามิสทาน แต่ถ้าเราไม่มี เราเอาหัวใจมา เราอนุโมทนาไปกับเขาก็ได้ มันไม่จำเป็น
ว่าเราจะต้องแบกหามาหามา เราถึงจะทำบุญทำทานได้ บุญกุศลถ้าคนฉลาดนะ

เรามองกันเองว่าทางยุโรปเจริญ ทางยุโรปเจริญเขาเจริญด้วยวัตถุนะ แต่หัวใจเขาว่าแห้ว โอ้
เรานี้พูดถึงอยู่ทางเอเชียทางตะวันออกนี้ ความเจริญของวัตถุจะสู้เขาไม่ได้ แต่เรื่องความเด่นของ
เราคือเรื่องของหัวใจ เรื่องของนามธรรมนี้เด่นกว่าเขา แต่เราก็อ้างเราเบียดเบียนกัน

เวลาเราอยู่ในเมืองไทยของเรา เราเห็นสภาพแบบนั้นเอง เรว่ามันเบียดเบียนกัน คนไทย
ไม่เหมือนกับทางยุโรป ทางยุโรปเขามันเป็นการบังคับ ภูมิประเทศเขาบังคับ เขาต้องให้เขา
ขยันหมั่นเพียร เวลาเราหาเรานี้ เกิดในประเทศอันสมควร เห็นไหม ฤดูกาล ขนาดไหนก็อยู่ได้ ถ้า
หน้าหนาวของเขา เขาอยู่ของเขาไม่ได้ เขาต้องหาที่อยู่อาศัย ของเราจะอยู่อย่างไรก็อยู่ได้ ฤดูกาล
ประเทศอันสมควรหนึ่ง แล้วยังเจอศาสนาอีก

ในศาสนาที่สอนเรื่องความสุขความทุกข์ขึ้นในหัวใจ เวลาเราความสุขความทุกข์ในหัวใจ
เราบอกว่าไม่ต้องให้สอน เราก็รู้ความสุขความทุกข์ในหัวใจ แต่เวลามันทุกข์ในหัวใจจริงๆ ขึ้นมา
มันอัดอั้นตันใจไว้ ความอัดอั้นตันใจไว้ในหัวใจ ความทุกข์ในใจจะบอกใครไม่ได้ แล้วก็เก็บกดไว้
ในหัวใจ พระพุทธเจ้าให้ระบายอันนี้ออกมาได้ไง มันจะระบายออกมาทางไหน ระบายความทุกข์
ออกไป

ทานก่อน มีทาน มีศีล มีภาวนา มีทานขึ้นมา ฟังธรรมขึ้นมา ถ้ามีการถือศีลมันบังคับใจ
ขึ้นมา อย่างนี้มันฝึกศีล มันฝึกความคิดของเรา ฝึกความตั้งใจขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า
นี้มันก็เริ่มเข้ามา เห็นไหม เริ่มทำใจของเราให้ได้ พระพุทธเจ้าถึงบอกว่า “บุญกุศลมันถึงเป็น
เครื่องอาศัยของใจ บุญกุศลเป็นอาหารของใจ ใจเรากินบุญกุศลเป็นอาหาร”

เราเกิดมานี้เราจะทำบุญกุศล สิ่งที่เราจะสละออกไปนี้เป็นของเราทั้งหมด เราสละออกไป
เดี๋ยวนี้ วันไหนถ้าเราได้สละออกไปเป็นของของเราเพราะอะไร? เพราะใจมันเห็นใจ ใจมันเป็นคน
คิดก่อนใจไหม? ก่อนที่เราจะสละ มันต้องไปเกิดความคิดของเราขึ้นมาก่อน กรรมนี้มันเกิดจาก
ความคิดของเราขึ้นมาก่อน แล้วเราสละทานของเราออกไป

พอสละทานออกไป สิ่งที่เป็นทานออกไปใจมันจับไว้ทั้งหมดๆ ที่นี้ไอ้ตัวเป็นอามิสมันเป็นตัวสื่อให้ใจได้สละออกไป พอสละออกไป คิดถึงบุญดี เราคิดถึงย้อนกลับไปตั้งแต่ปีที่แล้ว เมื่อหลายๆ ปีที่แล้ว เราคิดถึงบุญของเรา เห็นไหม อาหารที่เราใส่บาตรไปมันก็ยังไม่วุ่นไม่วายไม่เน่าอยู่อย่างนั้น เพราะเรานึกถึง เราเห็นภาพนั้นเลย เราจำของเราได้

อันนี้ก็เหมือนกัน เราสละออกไปเดี๋ยวนี้มันก็จะไปบุญกุศลของเรา มันจับไป ทำจนเคยชิน เห็นไหม คนเราไม่เคยชิน เราทำนานๆ ครั้ง เราทำลำบากทำยาก ทำจนเคยชิน ความเคยชินของเรา ความเคยชิน เห็นไหม ถ้าความเคยชินมันทำจนเคยชิน ใจนี้มันมีพื้นฐานเลย ใจมีความเคยชินอย่างนั้น ใจเรามันไม่ต้องรักษา

เวลาเราออกจากบ้านไป เราแต่งชุดอะไรออกจากบ้านไป?

เราแต่งชุดออกจากบ้านไป เราก็เป็นคนๆ นั้น เห็นไหม เราเป็นราชการ เราแต่งชุดราชการ ออกไปก็เป็นคนนั้นไป ถ้าเราแต่งอย่างไรออกจากบ้านไป อันนี้ก็เหมือนกัน หัวใจมันจะสละร่างออกไป ถ้าใจมันไม่ปกติ มันอยู่ที่ว่ามันจะเสวยอารมณ์อะไรออกไป?

ถ้าเราฝึกใจเราจนเป็นพื้นฐาน พื้นฐานของใจ จะไปตอนไหนมันอึดเต็มไปตลอดเวลา

นี่บุญอันนี้มันทำให้เกิดดี อารมณ์ที่ความไม่ดีในหัวใจมันสละออกไปได้ มันสละออกไปจากใจ มันเปลี่ยนแปลงอารมณ์ของตัวเองได้ใจ มันควบคุมตัวเองได้ มันควบคุมความคิดของเราได้

ฟังสิ! แต่เดิมความทุกข์เกิดขึ้นมาในหัวใจ เราไม่สามารถปฏิเสธได้ เราไม่สามารถเห็นได้ แล้วเราไม่สามารถจับต้องได้ เรามีแต่โดนความทุกข์อันนี้บีบคั้นไป แล้วเราก็อมรับสภาวะ ขอมจำนนไปกับความทุกข์อันนั้น เพราะอะไร?

เพราะเราไม่มีกระแสดต่อต้าน ไม่มีธรรมในหัวใจเลย ถ้าเรามีธรรมในหัวใจ เราสะสมขึ้นมาอย่างนี้ พอมันเกิดขึ้นมาเรารู้ขึ้นมา อารมณ์อย่างนี้ให้ผลเป็นความทุกข์ ความคิดอย่างนี้ให้ผลเป็นความทุกข์ทุกทีเลย คิดอย่างนี้ให้ทุกข์ทุกทีเลย ทำไมหักห้ามไม่ได้?

พอหักห้ามไม่ได้ เราก็อพยายามทำนะ มีบุญกุศลอันนี้ ถ้ามันพยายามพัฒนาใจขึ้นมา วุฒิภาวะของใจมันสูงขึ้น ใจมันสูงขึ้น มันเลือกกินได้

อารมณ์ที่มานี้เหมือนแขกจรมา เราอยู่ในบ้านนะ คนเข้ามาหาเราในบ้าน เราเห็นใช่ไหม? คนเข้ามาหาในบ้าน คนนั้นมาดีหรือมาไม่ดี เราก็ป้องกันได้ ใจก็เหมือนกัน ปกติของใจ มีศีลมีธรรมจิตมันปกติ ความคิดจะเกิดขึ้น แขกมันจรมา ความคิดจะเกิดขึ้นมาจากหัวใจ นั่นนะแขกมันมาแล้วนะ แล้วเราจะรับหรือไม่รับแขก ถ้าแขกมาดี อารมณ์ความคิดดี เห็นไหม เราใส่คันเร่งเข้าไปเลย ถ้าความคิดอันนี้มันมามันไม่ดี เราไม่รับแขก เราปฏิเสธได้

แต่เดิมต้องยอมจำนนกับความคิดของเราเอง ความคิดอะไรก็เกิดขึ้นมาแล้วก็ลากถูลากไถให้หัวใจนี้มันมีความเจ็บปวดแสบร้อนของมันไป เราปฏิเสธไม่ได้เลย แต่พอเราทำทานขึ้นมา เราพยายามฝึกฝนขึ้นมา เราฟังธรรมขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า เห็นไหม ธรรมขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า พระจะพูดขนาดไหนนะ ไม่พ้นไปจากที่องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าพูดไว้ทั้งนั้น สือธรรมนี้คือธรรมขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าทั้งหมด

แล้วเราเพียงแต่ว่าศาสนานี้เป็นศาสนาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าใช่ไหม? สาวกะสาวกผู้สืบทอด เห็นไหม สืบทอดตั้งแต่วันที่พระพุทธเจ้าประกาศธรรม อัญญาโกณฑัญญะรู้ธรรม จนเดี๋ยวนี้พระสงฆ์ก็ยังมียู่ แล้วเราเกิดในประเทศที่มีพระสงฆ์ เราได้ทำบุญกุศล เห็นไหม ถ้าเราไปเกิดในประเทศที่ไม่มีพระสงฆ์...

เห็นไหม ให้ทาน ทานกับบุญต่างกัน ทานให้ผู้ที่ไม่มีศีล ผู้ที่ไม่ประพฤติปฏิบัติ บุญกุศลให้กับผู้ที่ไม่มีศีล ผู้ที่ทรนธรรม ถ้าให้ธรรมอันนั้น มันเห็นไหม เขตเนื่อนาบุญของโลก ว่าเนื่อนาบุญของโลก ให้บุญอันนั้นขึ้นมา มันก็เป็นบุญของเราขึ้นมา

เราเกิดในประเทศอันสมควร เราถึงมีพระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์ในหัวใจของเรา รัตนตรัยเกิดขึ้นมาพร้อมวันนี้ พระพุทธเจ้าตรัสรู้ธรรม รู้ธรรมขึ้นมา มีพระพุทธเจ้ากับธรรมะ พระอัญญาโกณฑัญญะรู้ธรรมขึ้นมาเป็นแก้วสารพัดนึก แล้วเราไม่มีแก้วสารพัดนึกในหัวใจของเรา เห็นไหม แก้วสารพัดนึกเราสร้างขึ้นมากในใจของเรา ถ้าเราทำแก้วสารพัดนึก

“ผู้ใดเห็นธรรม ผู้นั้นเห็นตถาคต”

เห็นธรรมนะ เห็นความสงบของใจ เห็นความสุขของใจ ความสุขของใจนี้มันก็เหมือนกับองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าที่ตรัสรู้ธรรมอันนี้ แล้วเราเข้าถึงธรรมอันนี้ ทำไมเราจะไม่รู้ เห็นธรรมด้วยตัจจะความจริงอย่างหนึ่ง เห็นธรรมด้วยเห็นองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าด้วยนั้น

เป็นอภิญญาที่คนเขาเห็นด้วยตาที่เป็นหัวใจ อันนั้นก็เป็นไปได้ เป็นไปได้ทั้งนั้น อยู่ที่บุญบารมีของแต่ละบุคคลสร้างมา

ลูกของเราเกิดมาสามสี่คน เห็นไหม นิสัยใจลูกเราทำไมไม่เหมือนกัน? เกิดจากพ่อแม่คู่เดียวกัน ทำไมลูกออกมานิสัยไม่เหมือนกัน? เพราะใจของเขาสะสมบุญกุศลมาต่างกัน

นี่ไง มาประพาศปฏิบัติก็เหมือนกัน ใจนี้มาประพาศปฏิบัติ ความเห็นของใจมันถึงแตกต่างกัน ความแตกต่างของใจอันนั้น นี่บุญกุศลสะสมมาๆ ต่างกัน ผู้ที่ประพาศปฏิบัติก็เหมือนกัน ความเห็นตถาคต เห็นด้วยสัจจะเห็นด้วยความจริงใจ พระพุทธเจ้าเห็นอย่างนี้ เราก็เห็นอย่างนี้ นี่สุกขวิปัสสโก เห็นด้วยความอย่างนั้น แต่ผู้ที่มีอภิญญาจะเห็นจะรู้ตามไปหมดเลย อันนั้นเป็นบุญกุศลของเขา

บุญกุศลเกิดจากตรงไหน?

เกิดจากการเราสละทานนี้แหละ องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าปรารณาพุทธุม္มาแล้วก็สละทานมาอย่างนี้ สร้างบุญสร้างกุศลช่วยเหลือสังคมมา ช่วยเหลือทุกๆ อย่าง สะสมจนเป็นองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าได้ ตรัสรู้เองแล้วมีความสุขมาก เห็นไหม ไปโปรดเทวดาลงมาจากดาวดึงส์นะ เปิดโลกธาตุทั้งหมดเลย เทวดา สวรรค์ นรก เห็นเหมือนกันหมด

แล้วผู้ที่เห็นในสังกัสนครนั้นนะปรารณาพุทธุม္มา ปรารณาพุทธุม္มาหมด แล้วมีคนทำได้อีกองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเท่านั้น สาวกะ สาวกผู้ได้ยินได้ฟังมา เห็นไหม ความเป็นความบริสุทธิ์ของใจ ดวงใจของเราในทุกดวงใจทุกซ์ไหม? ทุกคนบอกว่าทุกซ์ แล้วมันกำจัดทุกซ์ในหัวใจได้ด้วยสัจจะความจริงที่ทำได้ แล้วใจดวงนี้สามารถเข้าถึงที่สุดของทุกซ์ได้ เข้าถึงธรรมได้ ดวงใจทุกคน

แต่เราอ่อนเนื้ออ่อนใจกันไง พอบอกถึงนิพพานนี้ทุกคนบอก อู้ฮู... มันไกลสุดเอื้อมมือคว้า มันไกลไปหมด...

แล้วเวลาเราหิวข้าว เราไม่กินข้าวล่ะ? ทำไมมันต้องกินข้าวหรือ? เราหิวข้าวทำไมเราต้องกินข้าว? เพราะอะไร? เพราะประทังความหิว หัวใจเป็นทุกซ์ทำไมเราไม่สามารถกำจัดทุกซ์ออกไปจากใจได้ล่ะ?

มันสามารถทำได้ แต่ถ้าเราอ่อนใจอ่อนแรงกัน เราไม่กล้าทำกัน ทั้งๆ ที่มีวัตถุดิบในหัวใจของเรา ถ้าหัวใจอันนี้มันสร้างสม มันพลิกมาเป็นธรรมได้ มันพลิกได้ พลิกได้ด้วยสัจธรรมความจริงขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าที่ตรัสรู้นั่นใจ

ธัมมจักกัปปวัตตนสูตรนะ “เทวเม ภิกขเว” ทางสองส่วนที่ไม่ควรเสพ เห็นใหม่ ความสุขที่ว่าเราหมกมุ่นในความสุขที่ว่าโลกนี้เป็นความสุข ความสุขเราหมกมุ่นนะไม่สมควรเลย การปฏิบัติที่เขาปฏิบัติกันมาแต่เก่าแต่ดั้งเดิม ปฏิบัติ เห็นใหม่ ทรมาณตนทรมาณทุกอย่าง อันนั้นก็ไม่ใช่ทาง เห็นใหม่ มัชฌิมาปฏิปทา การประพฤติปฏิบัติตัดตนออกจากโลกส่วนหนึ่ง ไม่ให้อยู่ในวังวนของโลก แล้วใจนี้มันลงส่วนกลาง เห็นใหม่ ส่วนกลางว่ามันประพฤติปฏิบัติใจ

องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าอดอาหาร ๔๕ วันไม่ได้ผล พอไม่ได้ผลออกมาฉันอาหาร เห็นใหม่ ปัญจวัคคีย์ทั้งหมดเลย ว่าองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้านี้กลับมาอีกมาก พอทิ้งออกไป ร่างกายฟื้นมา เห็นใหม่ จากทำอัตตคิลมถานุโยคกลับมาเป็นมัชฌิมาปฏิปทา ทำใจของตนพอดีสมควรแก่ใจ ใจนั้นสำเร็จไปได้ องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าตรัสรู้ธรรม แก้ไขกิเลสของใจขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าไปได้ แล้วก็วางธรรม ธรรมคือวิธีการ คือวิชาการที่เราสามารถจะสืบต่อได้ใจ แล้วมีอยู่

เราเกิดมามีบุญวาสนามาก เกิดมาพบทุกอย่างสมบูรณ์พูนผลในการประพฤติปฏิบัตินะ แต่เราไปพลไปมองกันว่าเวลาเรามองเรามองแต่ว่าความเจริญของโลก เราไม่ได้มองความเจริญของหัวใจ ถ้าหัวใจมันเจริญ เห็นใหม่ มันมีความสุขขึ้นมา จะมั่งมีศรีสุข จะทุกข์จนขนาดไหน ทำไมพระอยู่ในป่ามีผ้า ๓ ผืนเท่านั้น ทำไมมีความสุขในหัวใจ บอกว่า “พอๆ มีความสุขในหัวใจ ไม่ต้องอาศัยอย่างอื่นมาเป็นความสุข”

ความสุขในใจพอใจแล้ว พออยู่ในตัวของมันเอง แล้วเราแสวงหาอะไร?

เราแสวงหาโลก แสวงหาสมบัติก็เป็นสมบัติ ถ้าเราแสวงหาใจก็ได้ใจ แสวงหาธรรมในหัวใจจะได้ธรรมในหัวใจของเรา แล้วเรามีหัวใจอยู่แล้วแต่ไม่แสวงหา ไม่เอาธรรมอันนี้เข้ามาในหัวใจของเรา เรานี้สับประมาทตัวเอง เราไม่เห็นคุณค่าของตัวเอง เราจะได้คุณค่าของตัวเอง

วันนี้วันรัตนตรียะ วันเกิดพระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์ พร้อมสมบูรณ์ เราชาวพุทธทำบุญกุศลเพื่ออะไร? เพื่อระลึกถึงวันนั้นใจ เป็นคุณประโยชน์เพราะเราถึงนั้น เราถึงได้อยู่ใน

สังคัมอันร่มเย็นเป็นสุข ได้อยู่ในหมู่คณะที่มีความสมบูรณ์ของเรา แล้วเราจะทำบุญกุศลเพื่ออุทิศ
ส่วนนั้น แล้วเราจะได้อะไรบุญกุศลต่อๆ กันไป เอวัง